

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Στρατηγικές εξελίξεις στη βιομηχανική πολιτική έως το 2030, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την πολυμορφία της βιομηχανικής βάσης στην Ευρώπη και την εστίαση στις μακροπρόθεσμες επιδόσεις στο πλαίσιο των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας»

(διερευνητική γνωμοδότηση κατόπιν αιτήματος της Αυστριακής Προεδρίας)

(2019/C 62/03)

Εισηγητής: **ο κ. Carlos TRIAS PINTÓ**

Συνεισηγητής: **ο κ. Gerald KREUZER**

Αίτηση γνωμοδότησης	Αυστριακή Προεδρία του Συμβουλίου, 12.2.2018
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο όργανο	Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών (CCMI)
Υιοθετήθηκε από τη CCMI	25.9.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	17.10.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	538
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	158/9/4
(υπέρ/κατά/αποχές)	

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η βιομηχανική πολιτική θα πρέπει να εντοπίζει και να ευνοεί ευκαιρίες για παγκόσμια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς μελλοντική ανάπτυξη. Κανείς δεν θα πρέπει να μείνει πίσω.

1.2. Η Ευρώπη πρέπει να διατηρήσει τη φιλοδοξία της όσον αφορά την αποκατάσταση του μεριδίου της βιομηχανικής παραγωγής της στα προηγούμενα επίπεδα, προσαρμόζοντας τον στόχο αυτό μέσω βασικών δεικτών επιδόσεων. Η βιομηχανική πολιτική της Ευρώπης (μεταξύ των ΓΔ, των κρατών μελών και των περιφερειών) πρέπει να βελτιωθεί, εφόσον αποτελεί μέρος σύνθετων διασυννοριακών αλυσίδων αξίας σε μια ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά. Απαιτείται **ολιστική προσέγγιση** για τον συμβιβασμό αναπτυξιακών, κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων και κοινωνικών προβλημάτων σε έναν σχεδιασμό «**δίκαιης μετάβασης**», διασυνδέοντας αποτελεσματικά τις εθνικές και τις ενωσιακές κινητήριες δυνάμεις.

1.3. Η αναγέννηση της ΕΕ (*rEUnaissance*) στην Ευρώπη νοείται ως ένα ολοκληρωμένο **γενικό σχέδιο για** την ευρωπαϊκή βιομηχανία, το οποίο θα ενσωματώνει τη βιομηχανική πολιτική σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, παρέχοντας στη βιομηχανία τη δυνατότητα να μετασχηματιστεί προκειμένου να καταστεί η Ευρώπη η μεγαλύτερη οικονομία της γνώσης, προσδίδοντας βιομηχανική προστιθέμενη αξία μέσω **τόσο της δημιουργικότητας και του έξυπνου σχεδιασμού όσο και της κοινωνικής καινοτομίας**, αλλά και προωθώντας **νέα βιώσιμα και χωρίς αποκλεισμούς βιομηχανικά μοντέλα** (το εμπορικό σήμα «*Made in Europe*»).

1.4. Προκειμένου η πολιτική της ΕΕ για το κλίμα και η κυκλική οικονομία να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας στην Ευρώπη, είναι ζωτικής σημασίας τα κεντρικά τμήματα της αλυσίδας αξίας, που καθιστούν υλοποιήσιμες τις πολιτικές αυτές, να εδρεύουν στην Ευρώπη. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η στρατηγική της ΕΕ να αναγνωρίζει τη σημασία των αλυσίδων αξίας και να εξετάζει φιλόδοξα μέτρα για την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Αντί να επικεντρώνεται σε μεμονωμένους τομείς, η στρατηγική θα πρέπει να διασφαλίζει ελκυστικές συνθήκες λειτουργίας στην Ευρώπη. Για να διασφαλιστεί ο συνεχής ρόλος της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία, μέτρο της επιτυχίας θα πρέπει να αποτελεί το δυναμικό των μεμονωμένων κρίκων της ευρωπαϊκής αλυσίδας αξίας που θα ενσωματώνονται στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, δηλαδή οι Ευρωπαίοι προμηθευτές θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταγωνίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο και όχι μόνο εντός της Ευρώπης.

1.5. Οι βελτιώσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και υπηρεσιών θα πρέπει επίσης να αλληλοσυνδέονται στενά με τις πολιτικές E+A+K και με την καθιέρωση της μάθησης βασισμένης στην εργασία, επεκτείνοντας το θεματολόγιο δεξιοτήτων ⁽¹⁾ (*Skills Agenda*) σε νέους βασικούς κλάδους της βιομηχανίας όπως οι κατασκευές, ο χάλυβας, το χαρτί, οι πράσινες τεχνολογίες και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η μεταποίηση και η ναυτιλία.

1.6. Για να διασφαλιστεί η τεχνολογική πρωτοπορία της Ευρώπης, η ΕΟΚΕ συνιστά επίσης να ενταθούν οι επενδύσεις σε ρηξικέλευστες και επαναστατικές τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η ρομποτική, το Διαδίκτυο των πραγμάτων, η ανάλυση δεδομένων, η τρισδιάστατη εκτύπωση, τα νέα υλικά και τα νανούλικά, η ενισχυμένη εικονική πραγματικότητα, η βιοοικονομία, τα βιώσιμα τρόφιμα, οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι νευροτεχνολογίες, η νανοηλεκτρονική, η εξερεύνηση των ωκεανών και του διαστήματος κ.λπ.

1.7. Στο **πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027** πρέπει να συμπεριληφθεί η όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένη και λεπτομερής πρόβλεψη για τη διάθεση πρόσθετων δημοσιονομικών πόρων σε κάθε επιμέρους τομέα, ειδικότερα για τις πολιτικές E+A+K και τις πολιτικές συνοχής.

1.8. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι πρέπει να ενισχυθεί η **θεσμική διακυβέρνηση**, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης αντικτύπου της, όχι μόνον όσον αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις αλλά και τις **περιβαλλοντικές και κοινωνικές** επιπτώσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας.

1.9. Για να καταστεί η βιομηχανική αλυσίδα αξίας περισσότερο βιώσιμη, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά τον οδικό χάρτη της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης ⁽²⁾, με τον οποίο δημιουργείται μια βιώσιμη **χρηματοοικονομική ταξινόμηση** που αναπροσανατολίζει τις **υπεύθυνες αποταμιεύσεις προς τις βιώσιμες επενδύσεις**, ενισχύοντας τις ευρωπαϊκές στρατηγικές επενδύσεις (υγιής συνδυασμός του σχεδιαζόμενου ταμείου InvestEU και των ιδιωτικών χρηματοδοτικών πηγών).

1.10. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει εκ νέου θερμά τον «**χρυσό κανόνα**» για τις **δημόσιες επενδύσεις**, όχι μόνον όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση στρατηγικών επενδυτικών σχεδίων, αλλά και όλα τα βιώσιμα επενδυτικά σχέδια σε σχέση με τη θετική πρόοδο του **ενιαίου συστήματος ταξινόμησης της ΕΕ για βιώσιμες δραστηριότητες**, ώστε να δοθούν νέες ευκαιρίες ανάπτυξης σε όσες ευρωπαϊκές χώρες επλήγησαν περισσότερο από την κρίση.

1.11. **Χρηματοδοτικά μέσα:** Δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού, παροχή δημόσιας χρηματοδότησης για έργα βιομηχανικής κλίμακας (έως 75 % ή και περισσότερο, εφόσον δικαιολογείται, του επενδυτικού κόστους), αύξηση των προτιμησιακών δανείων και της πρόσβασης σε πιστώσεις. Πρόσβαση σε δημόσιες επιδοτήσεις για δράσεις που επικεντρώνονται στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τα εγγενώς υψηλού κινδύνου πρωτοποριακά έργα.

1.12. Οι πλέον παραγωγικοί τομείς (με την υψηλότερη προστιθέμενη αξία) είναι και εκείνοι με την υψηλότερη καινοτομία. Επιπλέον, όσοι τομείς υπόκεινται σε αυστηρότερες περιβαλλοντικές ρυθμίσεις χαρακτηρίζονται επίσης από υψηλότερα επίπεδα **κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας**, αναμφισβήτητα λόγω της ρυθμιστικής πίεσης ⁽³⁾.

1.13. Σημαντική κινητήρια δύναμη του ρυθμιστικού κόστους είναι η εφαρμογή πολιτικών της ΕΕ μέσω **κατ' εξουσιοδότηση ή εκτελεστικών πράξεων**. Οι τεχνοκρατικές διαδικασίες συμμόρφωσης, χωρίς να καθορίζουν τους πλέον οικονομικά αποδοτικούς τρόπους επίτευξης των επιθυμητών ρυθμιστικών αποτελεσμάτων, επιβραδύνουν την ικανότητα καινοτομίας των βιομηχανικών φορέων, ιδίως των ΜΜΕ.

1.14. Η **βιώσιμη ανάπτυξη** και η **ανταγωνιστικότητα** πρέπει να συμβαδίζουν πλήρως. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη θέσπιση προτύπων για τα προϊόντα στην ΕΕ, τα οποία θα πρέπει να τηρούνται τόσο από τους εγχώριους όσο και από τους ξένους παραγωγούς και τα οποία θα είναι εκτελεστά στα σύνορα της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, οι εισαγωγές προϊόντων που δεν πληρούν τους περιβαλλοντικούς και τους κοινωνικούς κανόνες συνεπάγονται ότι οι βιομηχανικοί κλάδοι της ΕΕ αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια όσον αφορά την ανταπόκριση στις κοινωνικές ανάγκες και τις απαιτήσεις σε σχέση με τη βιωσιμότητα.

⁽¹⁾ Εν εξελίξει εφαρμογή του «Σχεδίου στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία όσον αφορά τις δεξιότητες» (*Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills*).

⁽²⁾ COM(2018) 97 final.

⁽³⁾ <ftp://ftp.unibocconi.it/pub/RePEc/bcu/papers/iefewp69.pdf>

1.15. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί αυστηρά την ορθή εφαρμογή των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ, συμπεριλαμβάνοντας απλούς και σαφείς κανόνες. Μέσω των κεφαλαίων περί βιωσιμότητας στις ΣΕΣ πρέπει να προωθείται η εφαρμογή των εργασιακών προτύπων της ΔΟΕ και των **αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα** (*UN Principles on Business and Human Rights*) ⁽⁴⁾, θεσπίζοντας ελάχιστους εγκάρσιους όρους που δεν μπορούν να υποκατασταθούν (δικαιώματα των ευάλωτων ατόμων, χρηστή δημοσιονομική διακυβέρνηση κ.λπ.). Θα πρέπει να διασφαλίζεται αμοιβαιότητα στις εμπορικές σχέσεις (π.χ. επενδύσεις, δημόσιες συμβάσεις, επιδοτήσεις).

1.16. Απαιτείται **διευρυμένος κοινωνικός διάλογος** σε διαφορετικά επίπεδα για την κατάλληλη ανάλυση και την παροχή κοινών απαντήσεων στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, στο πλαίσιο βιώσιμων εταιρειών στις οποίες οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκφράζονται ελεύθερα.

1.17. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει κορυφαία πολιτική προτεραιότητα τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και την ηγετική θέση και να δρομολογήσει πρόγραμμα βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ, η οποία θα καλύπτει όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2. Μείζονες τάσεις — Ένας μόνο κόσμος

2.1. Η βιομηχανία βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με έναν βαθύ μετασχηματισμό που αφορά την ευρύτατη έκταση του ψηφιακού μετασχηματισμού και την οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές θα αντικαταστήσει τα ορυκτά καύσιμα, τα δεδομένα καθίστανται η νέα κυρίαρχη πρώτη ύλη και το Διαδίκτυο (των πραγμάτων) έχει γίνει ο σημαντικότερος τρόπος επικοινωνίας. Τα γραμμικά μοντέλα παραγωγής θα δώσουν τη θέση τους σε περισσότερο κυκλικά συστήματα παραγωγής-κατανάλωσης-ανακύκλωσης, ενώ η μαζική παραγωγή θα αντικατασταθεί από εξατομικευμένες διαδικασίες παραγωγής. Η σύγχρονη βιομηχανία συνεπάγεται παραγωγή και καινοτομία σε ένα δίκτυο στενά συνεργαζόμενων παραγόντων από μεγάλες έως και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, το οποίο επεκτείνεται και σε συνδεδεμένες υπηρεσίες κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Η γνώση έχει αντικαταστήσει το εργατικό δυναμικό ή το κεφάλαιο ως ο πλέον σημαντικός παράγοντας. Η μακροπρόθεσμη βιομηχανική στρατηγική της Ευρώπης πρέπει να ενσωματώσει όλες αυτές τις (επαναστατικές) προκλήσεις ώστε να εισέλθει σε μια φάση που να μπορεί να παραλληλιστεί στην ανθρώπινη ιστορία μόνο με τη μετάβαση από την Παλαιολιθική στη Νεολιθική εποχή: την εποχή της πληροφορικής/πληροφολιθική ⁽⁵⁾ (*Infolithic*).

2.2. **Οι περισσότερες ακαδημαϊκές έρευνες προειδοποιούν ότι το 20-50 % των θέσεων εργασίας**, ανάλογα με τον εκάστοτε τομέα, θα αντικατασταθεί γύρω στο 2030 από τις τεχνολογίες και τη ρομποτική ⁽⁶⁾. Ωστόσο, θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, αν και με μεγαλύτερες αποκλίσεις ως προς τη γεωγραφική κατανομή, τους τομείς και τις δεξιότητες. Η πρόκληση που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική είναι να αποτραπεί ο αποκλεισμός της ΕΕ, των περιφερειών και των πολιτών της.

2.3. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός επηρεάζει όλους τους κύριους πόρους της βιομηχανίας: φυσικούς και περιβαλλοντικούς, εργατικό δυναμικό και κεφάλαιο (φυσικό, τεχνολογικό και θεσμικό). Για την ορθή διαχείριση των κοινωνικών συνεπειών του, απαιτείται μια νέα αποτίμηση, ανά χώρα και ανά τομέα, των κυριότερων πόρων ή κεφαλαιακών αποθεμάτων από τα οποία θα εισρεύσουν οι κυριότερες ροές εσόδων.

2.4. Μεγάλα τμήματα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο από τις εκτός ΕΕ εξαγωγές ή αποτελούν μέρος σύνθετων διασυνοριακών αλυσίδων αξίας σε μια ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά. Ταυτόχρονα, η ΕΕ βρίσκεται αντιμέτωπη με τη διάδοση πολιτικών τύπου «πρώτα η Αμερική» (*«America First»*), που ενέχουν αυξανόμενο κίνδυνο εμπορικών πολέμων, οι οποίοι δεν θα έχουν νικητές, αλλά μόνο ηττημένους. Αποτελούν επίσης απειλή για τη μεταπολεμική πολυμερή οικονομική τάξη. Τέλος, παρατηρείται άνοδος κεντρικών οικονομικών μοντέλων υπό κρατική καθοδήγηση.

⁽⁴⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2018 σχετικά με τη συμβολή της ΕΕ στο δεσμευτικό χαρακτήρα μέσω του ΟΗΕ σχετικά με τις διεθνείς εταιρείες και λοιπές επιχειρήσεις που έχουν διεθνικά χαρακτηριστικά όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα (2018/2763(RSP), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2018-0382&format=XML&language=EL>

⁽⁵⁾ Το επίθημα «Λιθικός» θα πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια που λαμβάνει στον όρο «ηλεκτρο-λυσή», δηλαδή υπό την έννοια της «διάλυσης/διάσπασης», της «αποσύνθεσης», κατ' επέκταση της «διάδοσης». Συνεπώς, εν προκειμένω «διάδοση πληροφοριών».

⁽⁶⁾ Acemoglu, D. and P. Restrepo (2017), *«Robots and jobs: evidence from US labour markets»* (Ρομπότ και θέσεις εργασίας: διαπιστώσεις βάσει στοιχείων από τις αγορές εργασίας των ΗΠΑ), έγγραφο εργασίας του NBER αριθ. 23285. Arntz, M. T. Gregory and U. Zierahn (2016), *«The risk of automation for jobs in OECD countries: a comparative analysis»* (Ο κίνδυνος αυτοματοποίησης για τις θέσεις εργασίας στις χώρες του ΟΟΣΑ: μία συγκριτική ανάλυση), έγγραφο εργασίας αριθ. 189 του ΟΟΣΑ για την κοινωνική πολιτική, την απασχόληση και τη μετανάστευση.

2.5. Η δίκαιη μετάβαση προς μια πιο βιώσιμη βιομηχανία με ορίζοντα το 2050 ⁽⁷⁾ απαιτεί από την Ευρώπη να αντιμετωπίσει τις ακόλουθες προκλήσεις:

- συνεχής κλιματική αλλαγή και επιδείνωση των περιβαλλοντικών συνθηκών·
- εξάντληση των φυσικών πόρων της Γης και απώλεια βιοποικιλότητας·
- ψηφιοποίηση των περισσότερων βιομηχανικών τομέων που θα καταστήσει δυσδιάκριτα τα όρια τόσο μεταξύ των διαφόρων κλάδων όσο και μεταξύ του φυσικού και του εικονικού κόσμου και θα ανοίξει ορισμένους τομείς σε νεοεισερχόμενους φορείς, με επακόλουθη μείωση της χειρωνακτικής εργασίας·
- κοινωνικές ανισότητες, συμπεριλαμβανομένης της αυξανόμενης πόλωσης στις αγορές εργασίας και της ανεργίας των νέων, των ατόμων που μένουν πίσω σε περιφέρειες με φθίνουσες βιομηχανίες·
- απώλεια της εμπιστοσύνης των πολιτών στην κυβέρνηση, στο πολιτικό κατεστημένο, στην ΕΕ και στις δομές διακυβέρνησής της, καθώς και σε άλλους θεσμούς·
- δημογραφικές αλλαγές: γήρανση, μετανάστευση, αλματώδης αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και νέα περιβαλλοντική συνείδηση·
- συγκέντρωση του πληθυσμού στις μεγαλουπόλεις, με ενσωμάτωση των δικτύων υποδομής, της τεχνητής νοημοσύνης, της νοημοσύνης των μηχανών και της εις βάθος μάθησης·
- μετατόπιση των προτιμήσεων των καταναλωτών (αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών, μεγαλύτερη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ρύθμιση της συμπεριφοράς των καταναλωτών από τις δημόσιες αρχές).

Ένα μακροπρόθεσμο όραμα θα πρέπει να εμπεριέχει ταυτόχρονα όλες αυτές τις τάσεις. Η κατανόηση των προκλήσεων και ο τρόπος μετουσίωσής τους σε ευκαιρίες θα αποτελέσει ύψιστη προτεραιότητα για τη βιομηχανική πολιτική της Ευρώπης. Ο σύνθετος σχεδιασμός των απαντήσεων απαιτεί τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων, με επιμερισμένη ευθύνη. Η επιτυχία του εν λόγω εγχειρήματος εξαρτάται από τις προσπάθειες και τη συνεργασία των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών, των περιφερειών και, κυρίως, από τον ενεργό ρόλο της ίδιας της βιομηχανίας.

3. Η μετάβαση: δέσμευση της ΕΕ για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της βιωσιμότητας

3.1. Για να αντιμετωπίσει τις πολλαπλές και πρωτοφανείς προκλήσεις που έχει ενώπιόν της η βιομηχανία, η Ευρώπη έχει επιλέξει να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της με τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών της, εφαρμόζοντας μια στρατηγική διαφοροποίησης από τις περιφέρειες και τους βιομηχανικούς κλάδους για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης μέσω της προστιθέμενης αξίας που παράγεται με τη **δημιουργικότητα και τον έξυπνο σχεδιασμό, την κοινωνική καινοτομία και τα νέα, βιώσιμα και χωρίς αποκλεισμούς βιομηχανικά μοντέλα**.

3.2. Ήδη κάνουν την εμφάνισή τους στην Ευρώπη ορισμένοι ενθαρρυντικοί δείκτες, όπως το μερίδιο των παγκόσμιων ερευνητικών υψους 40 % που διαθέτει στις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Εντούτοις, προκύπτουν νέες και σοβαρές αναντιστοιχίες μεταξύ των λειτουργιών εκπαίδευσης και κατάρτισης, των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και των νέων δεξιοτήτων που απαιτούνται από τη βιομηχανία

3.3. Ένα άλλο σημαντικό εμπόδιο στη βιομηχανική ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη μπορεί να εξηγηθεί από την **κατακερματισμένη φύση** των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο από γεωγραφική όσο και από τομεακή άποψη. Η μετάβαση από 28 διαφορετικές πολιτικές για κάθε βιομηχανικό τομέα προς μια σφαιρική προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ απαιτεί συγχρονισμό με τα μέτρα ολοκλήρωσης της ΟΝΕ (τη φορολογική και τραπεζική ένωση, ειδικότερα), την ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων και την υιοθέτηση ενός βιώσιμου μοντέλου χρηματοδότησης, το οποίο θα διασφαλίζει ισορροπημένη και εναρμονισμένη ανάπτυξη σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.4. Η κατανόηση του κατά πόσον η αυξημένη πράσινη καινοτομία ενισχύει την καινοτομία και σε άλλους τομείς, αλλά και των επιπτώσεών της στις τιμές βιομηχανικών εισροών αποτελεί σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της εκτίμησης των επιπτώσεων της περιβαλλοντικής πολιτικής στην ανταγωνιστικότητα των χωρών, καθώς και της βελτίωσης του σχεδιασμού της περιβαλλοντικής πολιτικής.

3.5. Απαιτείται επίσης ισχυρή έμφαση στο δυναμικό των ΜΜΕ σε κλάδους που παρέχουν υψηλού επιπέδου καινοτόμες υπηρεσίες βασισμένες στη γνώση. Η καινοτομία στην Ευρώπη συνήθως εμφανίζεται συχνά σε μικρού μεγέθους δομές, η δε εξαγωγή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών βασισμένων στη γνώση διαδραματίζει πρωτοποριακό ρόλο στην τοποθέτηση των συναφών βιομηχανιών στην αγορά.

⁽⁷⁾ Βλέπε SC/047 ΕΕ C 81 της 2.3.2018, σ. 44.

3.6. Για να ανακτήσει η Ευρώπη την ηγετική της θέση στη βιομηχανία της γνώσης ή στο άυλο κεφάλαιο, καθοριστικής σημασίας κατά την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής καινοτομίας είναι η βιομηχανική συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει τη σημασία του κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, των καινοτόμων συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και της περιφερειακής συνεργασίας μέσω στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

4. Παγκόσμια και ολιστική στρατηγική

4.1. Οι οικονομίες που εμπλέκονται περισσότερο στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας (*global value chains/GVC*) είναι καλύτερες όσον αφορά τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας. Η ΕΕ θα πρέπει κατά συνέπεια να ανταποκριθεί στον νεοπροστατευτισμό με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, καθώς θα μπορούσε να επιδεινωθεί η πρόσφατη επιβράδυνση στην αύξηση της συμμετοχής σε τέτοιου είδους αλυσίδες.

4.2. Παρουσιάζεται η ευκαιρία να συνδεθούν οι **παγκόσμιες αλυσίδες αξίας** με τον **τοπικό οικονομικό ιστό**, προωθώντας την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών, καθώς και των επαναστατικών τεχνολογιών (τεχνολογία σειράς καταχωρίσεων «*blockchain*», τρισδιάστατοι εκτυπωτές, ρομποτική, Διαδίκτυο των πραγμάτων, αποθήκευση ενέργειας, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μαζικά δεδομένα, γενετική βιολογία, νανοτεχνολογία κ.λπ.), με γνώμονα τη συμμετοχή όλων: μπορούν επίσης να ανοίξουν τον δρόμο για την τοπική παραγωγή με εισροές χαμηλότερου κόστους, ειδικά εάν υιοθετηθεί (και ρυθμιστεί σωστά) το προφίλ του παραγωγού-καταναλωτή, προωθώντας την ανάπτυξη παραγωγικών και χωρίς αποκλεισμούς μικροεπιχειρήσεων συμπληρωματικά με τις μεγάλες παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.

4.3. Το νέο πρότυπο της **βιωσιμότητας ως παράγοντα ανταγωνιστικότητας**, προσανατολισμένο σε μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση, έχει ως στόχο να κινητοποιήσει, να ευθυγραμμίσει και να εξασφαλίσει επαρκείς δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις πολιτικές της ΕΕ. Η εξασφάλιση επαρκών πόρων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση δίκαιου, ισορροπημένου και χωρίς αποκλεισμούς μετασχηματισμού, κατά τον οποίο κανείς δεν μένει πίσω, ούτε αποκλείεται από τον ισότιμο ανταγωνισμό, και στο πλαίσιο του οποίου τα δημόσια συμφέροντα όπως η προστασία των καταναλωτών, η υγεία, η ασφάλεια και η ποιότητα παραμένουν υψηλές προτεραιότητες.

4.4. Οι τομεακές πρωτοβουλίες και συμμαχίες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για τη διαμόρφωση του **νέου θεματολογίου για τις δεξιότητες** και την κατάρτιση καταλόγου καλά διαρθρωμένων πρωτοβουλιών για την ενίσχυση ή την προσαρμογή υφιστάμενων προγραμμάτων (*Erasmus+*, η νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό κ.λπ.) και την εφαρμογή νέων πρέπει να φθάσουν το συντομότερο δυνατόν στην ΕΕ-27 ως σύνολο, διασφαλίζοντας τη γεωγραφική ποικιλομορφία και την εκτεταμένη συμμετοχή των τοπικών αρχών.

4.5. Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά την ώθηση για φόρουμ **πολυμερούς διαλόγου**, την από κοινού ανάπτυξη καινοτόμων στρατηγικών και τα πιλοτικά σχέδια αντιπροσωπευτικής αξίας, τις κοινές δραστηριότητες πειραματισμού, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, καθώς και την προθυμία παρακολούθησης και ενδεδειγμένης αξιολόγησης των σχεδίων. Επισημαίνει επίσης ότι όλοι οι συντελεστές της βιομηχανικής αλυσίδας αξίας πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν, όπως και οι καταναλωτές. Ως προς το θέμα αυτό, πρέπει να αναφερθούν η στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου για τη βιομηχανία, η ομάδα υψηλού επιπέδου για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες και η ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη.

4.6. Είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η επενδυτική ικανότητα της ΕΕ και να καλυφθεί το χάσμα μεταξύ της διαμόρφωσης των τομεακών πολιτικών και των χρηματοδοτικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται, αυξάνοντας τις πιστώσεις του ΕΤΣΕ 2.0 και των διαρθρωτικών ταμείων που σχετίζονται με επενδύσεις, προκειμένου να ευνοηθούν περιφέρειες και πληθυσμοί που έχουν μείνει πίσω κατά τη διάρκεια των ετών της κρίσης, και διοχετεύοντας το πρόσφατο εξωτερικό πλεόνασμα της ΕΕ και το πλεόνασμα των δημόσιων αρχών σε επενδύσεις που εκσυγχρονίζουν τις βιομηχανικές μας υποδομές και συμβάλλουν έτσι στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης.

5. Θεσμική διακυβέρνηση της βιομηχανίας της ΕΕ

5.1. Τα μακροπρόθεσμα σχέδια δράσης της ΕΕ (στρατηγική ΕΕ2020, σχέδια για το κλίμα κ.λπ.) θα πρέπει να αποτυπώνονται στα σχέδια βιομηχανικής δράσης. Η δημιουργία συνεργιών μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών πολιτικής (κυκλική οικονομία, καινοτομία, πολιτική μεταφορών, εμπόριο, δεξιότητες, περιφερειακή πολιτική) συμβάλλει αδιαμφισβήτητα στη μεγιστοποίηση των επιπτώσεών τους.

5.2. Η **διαφάνεια** αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη διασφάλιση της επιτυχίας της διαδικασίας αυτής. Η βιομηχανία, στο σύνολό της, πρέπει να «**ενεργεί και να επικοινωνεί**» παρέχοντας υψηλής ποιότητας πληροφορίες (σχετικές, επαληθεύσιμες και συγκρίσιμες), ώστε να επιτρέπεται η ακριβής μέτρηση των χρηματοοικονομικών και μη επιπτώσεων σε ολόκληρη την παγκόσμια αλυσίδα αξίας ενός προϊόντος.

5.3. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (17 ΣΒΑ και 169 συναφείς επιμέρους στόχοι) και η συμφωνία του Παρισιού για την αλλαγή του κλίματος χρησιμεύουν ως δείκτης για το κοινό καλό, είναι, όμως, επείγουσα η ανάγκη προσαρμογής και επέκτασης των δεικτών μέσω κοινής μεθοδολογίας που θα συνδυάζει ποσοτικές και ποιοτικές παραμέτρους και θα αποτιμά τους εξωτερικούς παράγοντες. Το νέο σύνολο δεικτών πρέπει να περιλαμβάνει και όσους αφορούν τη διάσταση της παγκόσμιας αλυσίδας αξίας, αντανακλώντας τις αξίες της ΕΕ.

5.4. Η ΕΟΚΕ ζητεί την καθιέρωση ενός **κώδικα δεοντολογίας** για τα διεθνοποιημένα τμήματα της αλυσίδας αξίας ευρωπαϊκών προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως συμβαίνει με τα βιώσιμα τρόφιμα, πολλά από τα οποία παραμένουν εκτός νόμιμης διακυβέρνησης. Επίσης, ζητεί στενότερη εποπτεία της αγοράς και θέσπιση αποτρεπτικών μέτρων ή κυρώσεων για πρακτικές επιβλαβείς για τη βιωσιμότητα, όπως η προγραμματισμένη απαξίωση.

5.5. Ενίσχυση της **υπεύθυνης έρευνας και καινοτομίας** στο πλαίσιο μιας προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή (*bottom-up approach*). Ακριβέστερη πρόβλεψη συγκεκριμένων τομέων, ανά περιφέρεια, και αντιστοίχιση των επενδύσεων με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ για το 2030 και τις προοπτικές για το 2050 ⁽⁸⁾. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να εγγυάται ότι η πρώτη εφαρμογή της E & A που χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους θα πραγματοποιείται εντός της ΕΕ. Ο στόχος του 3 % για τις επενδύσεις E & A θα πρέπει επιτέλους να επιτευχθεί (σήμερα ανέρχεται μόλις στο 1,9 % και είναι χαμηλότερο από το 2,2 % της Κίνας). Οι καινοτόμες τεχνολογίες πρέπει να συνοδεύονται από χάρτες πορείας που να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και τις προϋποθέσεις οι οποίες σχετίζονται με την αξιοποίησή τους (συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού, ρυθμιστικού και κοινωνικού αντικτύπου).

5.6. Στο **πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027** πρέπει να συμπεριληφθεί η όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένη και λεπτομερής πρόβλεψη για τη διάθεση πρόσθετων δημοσιονομικών πόρων σε κάθε επιμέρους τομέα, ειδικότερα για τις πολιτικές E + A + K και τις πολιτικές συνοχής. Η δημόσια στήριξη θα πρέπει να αυξηθεί σε όλα τα στάδια του κύκλου καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των νεοσύστατων επιχειρήσεων, των συστημάτων επίδειξης και των πιλοτικών σχεδίων, των συνεργατικών έργων E O & TA, καθώς και της διάδοσης της τεχνολογίας κ.λπ.

5.7. Η Ένωση Κεφαλαιαγορών της ΕΕ και η βιομηχανική ανάπτυξη θα πρέπει να επιτρέπουν την κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών αποταμιεύσεων μέσω ασφαλών οδών, όπως οι κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις (KYE) ή η εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ). Η πιστοποίηση EMAS θα μπορούσε επίσης να βελτιστοποιήσει και να εξισορροπήσει τις οικονομικές αποδόσεις με παράγοντες για τη βιωσιμότητα.

5.8. Η δίκαιη μετάβαση της πολιτικής έως το 2030 δεν συνεπάγεται μόνο καινοτομία για τους ανθρώπους και επένδυση σε θέσεις εργασίας για τους εργαζομένους, αλλά και **καινοτομία μαζί με τους ανθρώπους και τους εργαζομένους**, οδηγώντας τους σε αξιοπρεπείς νέες θέσεις εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι ο κλάδος της μεταποίησης πρέπει να παραμείνει τεχνολογικά ουδέτερος.

6. Ενίσχυση της φιλοδοξίας στο σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή βιομηχανία

6.1. Η οικοδόμηση μιας κοινωνίας της γνώσης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την καινοτόμο και ανταγωνιστική βιομηχανία. Η Ευρώπη δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις αναδυόμενες οικονομίες με βάση τους μισθούς· πρέπει να είναι πιο έξυπνη. Οι δεξιότητες είναι επίσης καίριας σημασίας για τους εργαζομένους, όχι μόνο για την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους, αλλά και για την ασφάλεια της απασχόλησης, την κοινωνική ένταξη και τις καλύτερες ευκαιρίες στη ζωή, επενδύοντας στη μόνιμη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανακατάρτιση των εργαζομένων και στην προώθηση της ποιοτικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εξέλιξης καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής. Απαιτείται ένα πιο φιλόδοξο «Νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη» (*New skills agenda for Europe*), το οποίο θα επανεξετάζει το ευρωπαϊκό πλαίσιο βασικών ικανοτήτων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πολίτες αποκτούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται από τη βιομηχανία για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, αλλά και να προωθείται η βιώσιμη ανάπτυξη (επιμέρους στόχος 4 των ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών).

6.2. Βελτίωση των μηχανισμών μεταφοράς γνώσης μεταξύ πανεπιστημιακών και ερευνητικών κέντρων και των βιομηχανικών τομέων και των υπαλλήλων τους.

6.3. Μολονότι, αρκετά συχνά, οι ΜΜΕ είναι πρωτοπόρες στην ανάπτυξη καινοτόμων αγαθών και υπηρεσιών, ωστόσο δεν διαθέτουν τα μέσα για να προωθήσουν αυτές τις καινοτομίες σε μία ευρεία αγορά. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες της βιομηχανικής πολιτικής με ορίζοντα το 2030, χρειάζεται ένα ευρύ φάσμα πιθανών κινήτρων και οφελών που θα αξιοποιεί τη δύναμη του βασισμένου σε ανταμοιβές πανευρωπαϊκού γενικού δημόσιου δικτύου, ειδικά προσαρμοσμένου στις ΜΜΕ, στο οποίο, όμως, θα περιλαμβάνονται τα ελεύθερα επαγγέλματα ως πρωτοπόροι στην παροχή και την εξαγωγή υψηλού επιπέδου καινοτόμων υπηρεσιών βασισμένων στη γνώση:

⁽⁸⁾ Βλέπε γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ SC/047 ΕΕ C 81 της 2.3.2018, σ. 44.

- οι στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις αποτελούν σημαντικό μοχλό της βιομηχανικής πολιτικής. Το δυναμικό τους θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως με την ενσωμάτωση καινοτόμων, πράσινων και κοινωνικών κριτηρίων στις δημόσιες προσφορές αντί να αναζητείται η χαμηλότερη τιμή. Η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τις αρχές στο θέμα αυτό με την παροχή καθοδήγησης, τη σύσταση ενός γραφείου υποστήριξης, τη στήριξη του σχεδιασμού μεγάλων έργων υποδομών και την ενίσχυση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών·
- στήριξη της διεθνοποίησης·
- πρόσφορο έδαφος («sandbox») για πολυμερείς πειραματισμούς, υποστήριξη της εκ των προτέρων επικύρωσης λύσεων καινοτομίας·
- ομαδοποίηση (τομεακή, οριζόντια και κάθετη) και εκκολαπτήρια νέων επιχειρήσεων, ενισχύοντας τους δεσμούς μεταξύ των βιομηχανικών φορέων ώστε να μοιράζονται και να ανταλλάσσουν πόρους·
- εξειδικευμένη, υψηλής προστιθέμενης αξίας συμβουλευτική, τακτικές συναντήσεις μεταξύ νεοσύστατων επιχειρήσεων και καθιερωμένων επιχειρήσεων του κλάδου για τη διασύνδεση σχεδίων και πρωτοβουλιών·
- φορολογικά οφέλη και δημόσιες εγγυήσεις για τη στήριξη των επενδύσεων·
- κ.λπ.

6.4. Ενθάρρυνση της γνώσης και εδραίωση των **νέων βιώσιμων οικονομικών μοντέλων**⁽⁹⁾ ενισχύοντας την **κοινωνική καινοτομία** (νέοι ανθρωποκεντρικοί τρόποι αντιμετώπισης των αναγκών της κοινωνίας) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής αναδυόμενων μεθόδων.

6.5. Ειδική προσοχή πρέπει να δοθεί στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και στις περιφέρειες βιομηχανικής μετάβασης. Οι φορείς **τοπικής ανάπτυξης** και το φάσμα των εργαλείων που διαθέτουν πρέπει να χρησιμεύσουν ως κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία «μικροκλιμάτων» («microclimates») ή «οικοσυστημάτων» («ecosystems») που συγκεντρώνουν και αξιοποιούν τις αυξανόμενες συνέργειες μεταξύ μεταποίησης και υπηρεσιών, με αφετηρία τις ανάγκες μεμονωμένων ατόμων και περιοχών.

6.6. Ο ρόλος του **διεθνούς εμπορίου** είναι καθοριστικός για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιώσιμης βιομηχανίας. Επανεξέταση και βελτίωση των προτιμησιακών συνθηκών και των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου (από τη ΓΣΔΕ/GATT έως τη ΔΕΕΕΣ/TTIP), εισάγοντας έναν βαθμό προϋποθέσεων που συνδέονται με τις δεσμεύσεις για τη βιωσιμότητα. Καθορισμός κόκκινων γραμμών: νομική και δημοσιονομική διακυβέρνηση, επίλυση υπεράκτιων διαφορών, ελάχιστα κοινωνικά και περιβαλλοντικά κατώτατα όρια. Θα πρέπει να διασφαλίζεται αμοιβαιότητα στις εμπορικές σχέσεις (π.χ. επενδύσεις, δημόσιες συμβάσεις, επιδοτήσεις).

6.7. Δημιουργία τομεακής ατζέντας για την **ισόρροπη διαχείριση της μετάβασης** προς μια κυκλική οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών: καθορισμός τομεακών στόχων και στόχων ανά γεωγραφική περιοχή, εισαγωγή οδικών χαρτών που να αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές συνθήκες και τον αντίκτυπο του κόστους της ενέργειας και άλλων εισροών.

6.8. Η αναβάθμιση της βιομηχανίας για την ψηφιακή εποχή θα μετατρέψει την ευρωπαϊκή βιομηχανία σε ένα σύστημα μεταποίησης υψηλής έντασης πληροφόρησης και γνώσης. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- πλήρη προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας κατά την αντιμετώπιση των κοινωνιακών προκλήσεων·
- ανάπτυξη ψηφιακής υποδομής «υψηλών επιδόσεων» σε επίπεδο ΕΕ·
- αντιμετώπιση των μεγάλων ανισοτήτων στο πεδίο της ψηφιοποίησης που εντοπίζονται μεταξύ περιφερειών και μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων·
- επιτάχυνση της ανάπτυξης προτύπων ΤΠΕ·
- αντιμετώπιση της κοινωνικής διάστασης της ψηφιοποίησης: επιπτώσεις στην ποιότητα και την ποσότητα των θέσεων εργασίας, ρύθμιση της οικονομίας του διαμοιρασμού με στόχο την πρόληψη του αθέμιτου ανταγωνισμού·
- η ψηφιακή νοημοσύνη θα πρέπει να ενισχυθεί σε όλα τα επαγγελματικά επίπεδα και οι ψηφιακές δεξιότητες κρίνεται σκόπιμο να προωθούνται σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (από το σχολείο έως τη διά βίου μάθηση)·
- καθορισμός νέων κανόνων για τη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας·
- εγγύηση της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

⁽⁹⁾ Βλέπε τη διερευνητική γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ SC/048 ΕΕ C 81 της 2.3.2018, σ. 57.

6.9. Η ασφαλής, επαρκής και βιώσιμη ενέργεια αποτελεί βασική προτεραιότητα για τη βιομηχανία και την κοινωνία. Η ανανεώσιμη ισχύς πρέπει να είναι διαθέσιμη σε ανταγωνιστική τιμή. Αυτό θα απαιτήσει επίσης πολύ μεγάλες επενδύσεις σε έξυπνα δίκτυα και στη διασυνδεσιμότητα, καθώς και σε πρωτοποριακές τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας. Η έξυπνη χρήση άνθρακα θα συμβάλει επίσης στην επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων άνθρακα και υδρογόνου, τα οποία καίγονται επί του παρόντος για την παραγωγή ενέργειας, συνθετικών καυσίμων και χημικών ουσιών. Η χρήση αυτών των προϊόντων θα μπορούσε να επιταχύνει σημαντικά τη συνολική μείωση των εκπομπών CO₂ στον συνδυασμένο τομέα χάλυβα/χημικών προϊόντων/μεταφορών. Τα εν λόγω συνθετικά καύσιμα ή πρώτες ύλες θα πρέπει να προωθηθούν στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

6.10. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να υπογραμμίσει τη σημασία των σχεδίων δράσης για τομείς και αλυσίδες αξίας με ισχυρό αναπτυξιακό δυναμικό, για τη διαρθρωτική αναβάθμιση των παραδοσιακών βιομηχανιών και για τη στήριξη της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στις ενεργοβόρες βιομηχανίες.

6.11. Η βιομηχανική πολιτική θα πρέπει να δίδει ιδιαίτερη προσοχή στον τομέα των μεταφορών, ο οποίος βρίσκεται στα πρόθυρα ενός εντελώς νέου παραδειγματικού μοντέλου, δεδομένου ότι επενεργούν ταυτόχρονα πολλές ρηξικέλευθες τεχνολογικές εξελίξεις: ηλεκτροκίνηση, ψηφιοποίηση της παραγωγής, συνδεδεμένα και αυτοματοποιημένα αυτοκίνητα, ενσωμάτωση ιδιωτικών και συλλογικών μεταφορών.

Βρυξέλλες, 17 Οκτωβρίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER
